

PREDGOVOR UREDNIŠTVA

Zbornik »Prispevkov za zgodovino delavskega gibanja 1966« prinaša referate, koreferate in obravnavo z znanstvenega posvetovanja o Osvobodilni fronti ob njeni 25-letnici v dneh od 28. do 30. aprila 1966. Z njim naj postane posvetovanje dokončno predmet znanstvenih obravnavanj, ki naj pokažejo, kaj je prineslo novega v zakladnico poznavanja dobe Osvobodilne fronte.

Tematsko je posvetovanje bilo mnogovrstno. Kakor je mogoče soditi po samem naslovu, je obravnavalo vprašanja iz razvoja Osvobodilne fronte. Upoštevalo je tudi predvojni čas, ker je Osvobodilna fronta kot usenarodno gibanje imela svoje predhodnike že v predvojnem času, kar še zlasti velja za delavsko gibanje in Komunistično partijo Slovenije in Jugoslavije v tridesetih letih. Toda težišče zborovanja je resnično bilo na problemih iz okupacijske dobe.

Znanstveno razpravljanje o Osvobodilni fronti teče že skoraj dvajset let. To dokazuje naša bibliografija o narodnoosvobodilnem boju pri Slovencih, ki je doslej narasla že približno na 10 000 bibliografskih enot. Sicer je res, da ta bibliografija ne kaže samo znanstvenih del, temveč je v njej tudi obilje gradiva v najširšem smislu besede, vendar je zgovoren dokaz, da ima to razpravljanje kar dolgo tradicijo.

Organizatorji posvetovanja o Osvobodilni fronti so prav v zvezi s pomembno obletnico njene ustanovitve hoteli še posebej pokazati, na kakšni stopnji je v tem času znanstveno raziskovanje dobe Osvobodilne fronte in kam kaže pot bodočega preučevanja. Vsi referenti in koreferenti so morali izhajati iz prejšnjih obdelav problemov, ki so se jih za samo posvetovanje lotili na stopnji dosežkov dotedanjih študij o njih. Dejansko so avtorji nastopili s temami, s katerimi so se že več let bolj ali manj intenzivno ukvarjali, ali pa je tema s posvetovanja bila vsaj blizu njihovemu daljšemu zanimanju za določeno vprašanje.

Drugi namen posvetovanja je bil, da bi raziskovalci dobe Osvobodilne fronte našli več stika z javnostjo. To je uspelo, saj so na posvetovanju sodelovali tudi strokovnjaki s sorodnih področij, na primer pravniki, slavisti itd., v samem prireditvenem odboru pa so sodelovali Slovenska akademija znanosti in umetnosti, inštitut za zgodovino delavskega gibanja in Zgodovinsko društvo za Slovenijo.

Na posvetovanje so poslale svoje zastopnike številne zgodovinarske ustanove iz vse države, na primer: Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti v Zagrebu, Institut za izučevanje radničkog pokreta naroda Jugoslavije v Beogradu, Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske v Zagrebu, Institut za proučevanje historije radničkog pokreta v Sarajevu, Institut na nacionalna istorija v Skopju, Vojnoistorijski institut JNA v Beogradu, komisije za zgodovino Zveze komunistov pri CK ZKJ, pri CK SKH in pri CK ZKS, filozofske fakultete v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu in Ljubljani, Slovenska kulturno go-

spodarska zveza v Trstu, Zveza slovenskih organizacij v Celovcu, Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani, Visoka šola za politične vede v Ljubljani, Muzej ljudske revolucije v Ljubljani, Arhiv Slovenije v Ljubljani. Posvetovanja so se udeležili tudi zastopniki pokrajinskih in lokalnih muzejev. Prisotni so bili še člani Društva pravnikov, Zgodovinskega društva za Slovenijo, profesorji in predavatelji zgodovine na osnovnih in srednjih šolah, profesorji zgodovine in družbenih znanosti na visokih šolah, dalje udeleženci ustanovnega sestanka Osvobodilne fronte, člani vrhovnega plenuma Osvobodilne fronte, člani izvršnega odbora SZDL Slovenije, Zveze združenj borcev NOV Slovenije in drugi.

Pobudo za posvetovanje sta dala glavni odbor SZDL Slovenije in glavni odbor Zveze združenj borcev NOV Slovenije. Teža organizacijskega dela in strokovnega koncepta je slonela na sodelavcih inštituta za zgodovino delavskega gibanja.

Pričujoči zbornik objavlja gradivo po redu, kakor se je na posvetovanju razvrstilo. Razdeljeno je po štirih glavnih referatih. Tem so dodeljeni koreferati, prebrani v ustrezni zvezi. Govori razpravljalcev so razvrščeni tako, kakor so se nizali med samim potekom posvetovanja, to se pravi, razdeljeni so v štiri skupine enako kot referati in koreferati. Med koreferati so objavljeni tudi tisti, ki na samem posvetovanju niso bili prebrani zaradi odsotnosti njihovih avtorjev in po medsebojnem sporazumu z delovnim predsedstvom. Po dogovoru z uredništvom oziroma na željo uredništva so avtorji prepustili svoja dela v izvorni obliki. Dodali so le znanstveni aparat, kolikor niso z njim svojih del opremili že v začetku, sicer pa so jim vsebinsko pustili prvotno podobo. Le tisti, ki so na samem posvetovanju povedali več novih stvari, ki jih v predloženem referatu ali koreferatu niso napisali, so te stvari zlili s prvotnim besedilom. Svobodneje in samostojneje je uredništvo ravnalo s prispevki obravnave. Večji del je sicer vključilo v zbornik, ker je njihovo vsebino imelo za bistveno važen prispevek k spoznavanju problematike, ki jo je obravnavalo posvetovanje. Pri nekaterih se je odločilo le za krajše povzetke, če je razpravljavčev delež bil vsaj v širšem smislu zanimiv za tematiko posvetovanja. Izpustilo pa je obravnavo, pri kateri so avtorji zašli v ekskurze, ki niso imeli zveze s tematiko posvetovanja. Glede tu objavljenih besedil velja seveda pravilo, da so za njihovo znanstveno vsebino odgovorni avtorji sami.

Besedila so objavljena v jeziku, v katerem so jih avtorji prebrali.

Uredniški odbor